

maatte kræve eller foranledige, kunne erholde den størst mulige Anvendelse.

Det er ligeledes i Tillid til den tiltagne Sands for Dplysningens Gode, at Man ved Lovfor- slagets Udarbejdelse har været betænkt paa at træffe Foranstaltning til, at der i Trindom i Kom- munerne oprettes Skoler for den voksne Ungdom, uagtet Man har betragtet det som en Selvfølge, at Deltagelsen i disse Skolers Un- dervisning maa blive en frivillig Sag, og at Man i saa Henseende ikke har ladet sig afholde af den ringe Fremgang, som de allerede i Skole- anordningerne af 1814 anordnede Aften-skoler fik. At disse Skoler ingenfinde naaede nogen Betydning, forklares desuden tilstrækkelig af, at Maalet for dem var sat saa lavt, at de ikke kunde fremkalde tilstrækkelig Interesse: hverken hos dem, der skulde have Nytte af dem, eller hos Lærerne, og at der ikke var draget Om- sorg for at forstaafe disse en passende Beløn- ning for deres Arbejde i Skolerne, i hvilken Henseende det fortjener at bemærkes, at i en- kelte Egne, hvor Lærerne ved Bidrag af Pri- vatmænd eller fra anden Side, navnlig Skole- fondene, saaledes opmuntres til at interessere sig for Aften-skolerne, holdes disse endnu eller paany med ret god Fremgang. Skoler som de foreslaaede Fortsættelsesskoler ville under alle Omstændigheder kunne yde et saa betydnings- fuldt Supplement til Almueffkolernes Under- visning, at Forsøget paa at fremkalde dem synes at burde gjøres ved nærværende Leilig- hed. Under den paa mange Maader fremtræ- dende Bestræbelse for Dplysnings Udbredelse blandt de uheldig stillede Samfundsklasser vil der formentlig herved kunne regnes paa Med- virkning fra Andre end de offentlige Skolers Lærere, af hvilke nu ogsaa et langt større An- tal end hidtil ville egne sig til at give en saa- dan videregaaende Undervisning; og naar Un- dervisningen i disse Skoler da iøvrigt afpasses hensigtsmæssig saavel i Art som i Omfang, og derhos ikke paalægges Lærerne uden Beder- lag, synes der saa meget mindre Grund til at mistvible om, at Forsøget vil lykkes, som den betydelige Indgang, Folkehøiskolerne have vun- det, baade er et talende Vidnesbyrd om, at

der hos Ungdommen findes Beredvillighed til at føge Belæring, naar Leilighed gives, og der- hos maa bidrage til, at Utilstrækkeligheden af Almueffkolernes Undervisning føles stærkere; thi det kan ikke feile, at Folkehøiskolernes Virk- somhed hæmmes betydelig ved, at deres Elever, som for Størstedelen have erholdt deres Borne- undervisning i Almueffskolerne, ikkun medbringe deres der erhvervede, ofte allerede halvt glemt Kundskaber.

Hvad angaar Midlerne til at tilveiebringe den Forøgelse af Lærerkrafterne, som den i Lovudkastet foreslaaede Udvidelse af Undervis- ningen i de offentlige Almueffskoler vil kræve, da vil der for Kjøbstadernes Bedkommende nærmest blive Spørgsmaal om at skaffe et større eller mindre Antal ugentlige Undervis- ningstimer besørgede; og dette vil vel i de større Kjøbstæder rettest kunne ske ved Opret- telse af en enkelt eller enkelte nye Lærerposter, men i de mindre Byer og tildeels ogsaa i de større vil Sagen ogsaa kunne ordnes saaledes, at de alt ansatte Lærere overtage nogle flere ugentlige Timer, eller ved Benyttelse af for- haandenværende Timelærere, navnlig til den Del af Undervisningen, ved hvilken det mere kommer an paa en vis Færdighed end paa al- mindelig Lærerdugtighed. Men paa Landet ville forskjellige Fremgangsmaader kunne benyttes til at tilveiebringe den forøgede Lærerkraft, som Indførelsen af daglig Skolegang om Vinteren for øverste Klasse vil gjøre nødvendig i adfil- lige af de Kommuner, hvor den foreslaaede al- mindelige Skolegangsorden bliver benyttet. I saa Henseende maa først bemærkes, at det efter Lovudkastet ordentligvis fremdeles vil have sit Forblivende ved den nu gjældende Bestemmelse i Lov 8de Marts 1856 § 1, hvorefter Nød- vendigheden af en Andenlærerpостs Oprettelse ved en Skole eller anden lignende Omordning af Undervisningen i et Skoledistrikt først ind- træder, naar Skolens Børneantal efter Gjen- nemsnit af et Aar har oversteget 100. Lovfor- slaget forudsætter vel, at der, naar en Kom- mune ikke erholder Tilladelse til at ordne Skolegangen paa en fra den almindelige af- vigende Maade, kan blive Spørgsmaal om at